

۲۳ سال پس از دستور صریح رهبر انقلاب، مسئولان هنوز مشکل آبرسانی ۶۲ روستای پر جمعیت اردبیل را حل نکرده‌اند

تراژدی موران

زینب مرزوقی

خبرنگار گروه جامعه

هر قدر پشت تلفن سعی کردم تا ارتباطم را با آقای نامورنام بگیرم نشد. فقط فهمیدم شهر زهرا از توابع بخش موران شهرستان گرمی در استان اردبیل دو ماهی است که اصلا آب ندارند و آب شرب و آب لازم برای مصرف روزانه‌شان با تانکر آبرسانی می‌شود. در این دو ماه

هم آب از طریق مخازن بزرگ پر می‌شود و نهایتا تا یک ساعت حجم آب پاسخگوی مصارف روزمره‌شان است. آب شست‌وشویشان را هم از چشمه اطراف برداشت می‌کنند و دو ماهی است این گونه روزها را می‌گذرانند. مردم محلی بخش موران می‌گویند که دو الی سه سالی است که منطقه مغان درگیر مشکل کم‌آبی فصلی می‌شود. معمولاً ادارات آبیای شهری و روستایی با تانکر آبرسانی می‌کنند اما چون تعداد و فاصله روستاها با یکدیگر زیاد است، خدمات‌رسانی ضعیف انجام می‌شود. کم‌آبی این منطقه باید از سد شمال استان یعنی سد

پیش‌بینی شده که هنوز تحقق نیافته است. برای ادامه و تکمیل پروژه حدود ۵۰ میلیارد تومان دیگر نیاز است تا به‌طور کامل مشکل کم‌آبی حل شود. انتقال آب از ارس آغاز شده و انتقال آب از سد عمارت هم چند ماهی می‌شود که کار مطالعاتی آن انجام شده است. در منطقه موران ۶۲ روستا وجود دارد که ۵۰ روستای آن مشکل کم‌آبی شدید دارند. روزانه ۶ تانکر برای آبرسانی به این ۵۰ روستا می‌روند اما آبرسانی به این روستاها ضعیف است و مردم مجبورند برای تهیه آب حدود ۵۰ کیلومتر از شهر زهرا را از چشمه با بشکه برونند.

مشکل آب بخش موران قدیمی است

وجود دارد و بی‌انصافی است اگر مقصر این کم‌آبی را این دولت بدانیم. در یک سال اخیر کارهای خوبی انجام شده و نباید کم‌کاری‌های سال‌های گذشته را به نام یک سال اخیر معرفی کنیم. بخش موران، مرکز شهر زهرا ۴۷ خانوار دارد. مردم امکانات این شهر را با استانداردهای تهران مقایسه می‌کنند و انتظار دارند مانند تهران هر ساعتی که شیر آب را باز کنند، آب یک‌بار، دو الی سه ساعت آب دارند! همچنین روستاهای دیگر که آب‌شان از چشمه داش‌دیوی تامین می‌شود، این چشمه به‌طور کل خشک شده و بسیج سازندگی نیز امروز پروژه تامین سایر روستاها را تکمیل می‌کند. حدود ۵۸ کیلومتر لوله‌گذاری انجام شد اما پروژه به تابستان امسال نرسید. امیدواریم تا چند ماه آینده تکمیل و تا سال آینده مشکل برطرف شود. اما این مشکل برای یکی دو ماه و یکی دو سال گذشته نیست. این مشکل سال‌هاست که

حسین مولایی، فرماندار شهرستان گرمی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در رابطه با مشکل کم‌آبی بخش موران گفت: «شهر موران و ۶۲ روستای آن، از قدیم یعنی از ۲۳ سال گذشته در تابستان با مشکل کمبود آب مواجه است. من از سال ۸۶ که در موران استخدام شدم از همان موقع مشکل آب شرب وجود داشت. از یک طرف دیگر هم منابع آبی محلی ندارد. یعنی تمام چشمه‌ها و چاه‌ها خالی هستند. به‌طور کلی اصلا حوزه آبخیزی ندارند که در سفره‌های زیرزمینی‌شان آب ذخیره کنند. سال ۹۰ الی ۹۱ مطالعه آبرسانی به همان روستاها از مرکز شهرستان یعنی موران آغاز شد. آب شهر موران نیز از رودخانه آب ارس تامین می‌شود و ۵۵ کیلومتر خط انتقال آب کار شده است. قرار شد از همان آب برای آن ۶۲ روستا لوله‌کشی شود اما این کار انجام نشد چرا که هر پیمانکاری که آمده، کار نیمه‌کاره رها کرده. دلیل رها کردن پیمانکارها هم صعب‌العبور بودن برخی مناطق است. اخیرا بنابر مصوبه مجلس، آبرسانی به این روستاها در قالب پروژه‌ای سه فازه تعریف شد. از اردیبهشت ۱۴۰۱

شد. امسال یک کیلومتر خط انتقال آب را تغییر دادیم، ۴ ایستگاه پمپاژ برای پمپاژ آب به شهرستان گرمی وجود دارد که آب را از پایین دست به بالادست می‌آورند. این ایستگاه‌های پمپاژ هم کل موتورهایشان عوض شده. امسال در نهایت ۲۵۰ لیتر بر ثانیه آب به شهرستان پمپاژ می‌شود. این مشکل حتی در تهران و اصفهان هم وجود دارد. مصرف آب با توجه به گرمای بی‌سابقه بالا رفته و محلات پایین دست، شب‌ها به آب پایدار دسترسی پیدا می‌کنند. این در شهرهای دیگر هم وجود دارد. خانواده خودم ساکن اردبیل هستند، ساعت ۱ به بعد شب می‌تونیم مثلاً ماشین لباسشویی روشن کنیم! این مشکل بسیاری از شهرستان‌هاست؛ چرا که مصرف آب زیاد است. آن ۶۲ روستا را نیز با ۶ تا ۷ تانکر آبرسانی می‌کنیم. ما سه راهکار برای این ۶۲ روستا داریم. راهکار بلندمدت تامین آب از سد عمارت است که حداکثر تا ۴ سال زمان می‌برد. کوتاه‌مدت نیز تانکر آبرسانی و میان‌مدت همان لوله‌گذاری است که تا چند ماه آینده در حال اتمام است.»

نماینده مردم انگوت در مجلس شورای اسلامی اردیبهشت امسال نیز گفته بود که سیل اخیر و تداوم خشکسالی به بیش از ۴۵ هزار هکتار از اراضی و باغ‌های این شهرستان ۷۰ تا صد درصد آسیب‌زده‌ود برخی مناطق شرایط بحرانی و وحشتناکی را در وارد آمدن خسارات هنگفت شاهد هستیم. ولی اسماعیلی همچنین در رابطه با مشکل بی‌آبی منطقه موران عنوان کرده بود: «در سه‌فاز این پروژه با تلاش شبانه‌روزی مجموعه سپاه و بسیج سازندگی در حال انجام است که ۶۰ درصد کارها نیز انجام شده است. هزار میلیارد تومان منابع برای ارتقای تصفیه‌خانه گرمی و آبرسانی به موران نیاز بود که بخشی از آن تامین شده و امیدواریم تا آخر امسال به شکل کامل پروژه آبرسانی به موران به بهره‌برداری برسد. ۵۰ میلیارد تومان اعتبار دیگر برای ارتقای تصفیه‌خانه انگوت نیاز است که در مدت ۲ سال بتوانیم آب این منطقه و تازه کند را پایدار کنیم. آبرسانی به گرمی را از سد عمارت یادآور شد و تصریح کرد:

اظهارات ضدونقیض

«در افرق ۱۰ ساله مشکل آب گرمی و روستاهای همجوار نیز با عملیاتی شدن این طرح برطرف خواهد شد.» با وجود تمام این سخنان و اذعان مردم و فرماندار گرمی در رابطه با وجود مشکل آب در بخش موران و ۶۲ روستا اما علیرضا نعمت‌سلطانی ۱۸ مردادماه با اعلام اینکه مشکلی برای تامین آب شرب منطقه موران گرمی نداریم، گفته بود: «اینکه گفته‌شده روستاهای بخش موران گرمی در شمال استان اردبیل از سال‌های گذشته دچار مشکل آب شرب هستند، صحیح نیست، بنابراین شهروندان نگران این مساله نباشند. با مشکل خشکسالی مواجه هستیم ولی به‌لحاظ تامین آب شرب مشکلی نداریم و جای نگرانی نیست، البته شهروندان و مشترکین استان باید با توجه به شرایط موجود مانند گذشت در مصرف بهینه و صرفه‌جویی منابع آبی

شهرستان گرمی خاطرنشان کرده بود که «هرکس می‌خواهد محرومیت را ببیند به گرمی سفر کند.» حالا با وجود نزدیک به ۲۰ سال از وضعیت و هشدار نماینده‌های ادوار مختلف مجلس شورای اسلامی در رابطه بانبود آب سالم آشامیدنی و اولیه‌ترین امکانات فاهی اما همچنان گرمی، بخش موران و ۶۲ روستای آن چشم انتظار آب هستند و مسئولان این شهرستان در توجیه عدم پیشرفت پروژه‌های آبرسانی؛ خشکسالی هرساله منطقه را بهانه می‌کنند. روستاییان این شهر مرزی حتی به حداقل ترین امکانات شهروندی، یعنی آب آشامیدنی هم دسترسی ندارند و در گفت‌وگو با «فرهیختگان» بارها تاکید کردند که آب مصرفی روزانه را از چشمه‌های اطراف تامین می‌کنند و درخواست‌شان تنها تامین آب شرب سالم است. دقیقاً ۲۳ سال از فرمایش مقام معظم‌رهبری می‌گذرد هنوز که هنوز است هرکس می‌خواهد محرومیت را ببیند، انگار باید به گرمی سفر کند.

کاملاً قابل دفاع می‌باشد.

۵- براساس مطالعات مذکور از کل ۲۷۰ میلیون هکتار مناطق غبارخیز شناسایی شده در غرب آسیا و آسیای میانه (۲۱ کشور)؛ سهم کشور ترکیه (جنوب این کشور) به‌همراه آذربایجان (شرق این کشور) تنها ۲۳۷۱۶۰ هکتار (کمتر از یک درصد) بوده و از شدت بالایی نیز برخوردار نمی‌باشد.

یادآوری می‌نماید که سازمان حفاظت محیط‌زیست آماده دریافت مستندات علمی مورد تایید جامعه جهانی از سوی خبرنگار محترم روزنامه فرهیختگان در رد ادعای حاضر می‌باشد.

سازمان حفاظت محیط‌زیست همواره به انجام مدیریت نامناسب منابع آب در بالادست حوضه‌های دجله و فرات معترض بوده و موضوع را از طریق دستگاه دیپلماسی کشور به اطلاع کشور همسایه رسانده است. لیکن اظهارنظرهای بدون پشتوانه و غیرعلمی برخی از رسانه‌ها با تاثیرپذیری از فضای مجازی باعث پیچیده شدن موضوعات و عدم حصول نتیجه‌گیری گردیده و این امر بهره‌برداری کشور همسایه با ارائه و ادله‌های علمی و مستند را نیز در پی داشته و خواهد داشت.

براساس آمار رسمی و متقن؛ کل اراضی کشاورزی و تالاب‌های کشور عراق که وابستگی به آب‌های سطحی رودخانه‌های دجله و فرات دارند، کمتر از ۱۰ میلیون هکتار بوده، این درحالی است که سطح کانون‌های غبارخیز این کشور بالغ بر ۲۴ میلیون هکتار است. بنابر آمارهای فوق ذکر اینکه

اجلاس بین‌المللی مقابله با توفان‌های ماسه و گردوغبار، تعیین شش پایلوت اجرایی در کشورهای جمهوری اسلامی ایران و کشور عراق (به‌عنوان بی‌سابقه‌ترین اقدام بین‌المللی در منطقه در اجرایی شدن تفاهنامه‌ها و توافقات گذشته) اشاره نمود که همگی نشان از دیپلماسی فعال کشور در حوزه گردوغبار دارد.

۳- ذکر کیفی مقایسه امسال با سال‌های گذشته فاقد اعتبار بوده و سنجنش و پایش گردوغبار درون و برون مرزی در غرب و جنوب غرب کشور نشان می‌دهد که وضعیت مسال جاری گردوغبار بسیار بهتر از سال گذشته بوده و این موضوع با مقایسه داده‌های اندازه‌گیری شده توسط دستگاه‌های سنجنش ذرات معلق کاملاً قابل اثبات است. ضمن اینکه عنوان شده است که هیچ‌گاه در فصل تابستان تعطیلی ناشی از گردوغبار رخ نداده است که کاملاً نادرست بوده چرا که بیشترین گردوغبار در غرب آسیا و کشورمان همواره در فصل تابستان رخ می‌دهد (رجوع شود به داده‌های سنجنش گردوغبار درون و برون مرزی)

۴- اعداد و ارقام ذکرشده درخصوص سطح و مقدار غبارخیزی از کشورهای همسایه براساس مطالعه علمی صورت‌گرفته توسط ستاد ملی سیاست‌گذاری و هماهنگی مدیریت پدیده گردوغبار و با همکاری سازمان‌های منابع طبیعی و آبخیزداری، هواشناسی و زمین‌شناسی بوده و این مطالعات براساس روش‌های مورد استفاده و مقبول جامعه علمی جهانی صورت‌پذیرفته و

جوابیه

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست، در پی درج گزارشی با عنوان «پاس ریز سلاجقه به ترکیه» در روزنامه «فرهیختگان» به تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸، سازمان حفاظت محیط‌زیست جوابیه‌ای به شرح زیر صادر کرد:

۱- تمامی مطالب ذکرشده توسط ریاست سازمان حفاظت محیط‌زیست بر مبنای مستندات فنی بوده و ذکر نادرست بودن اظهارات، کاملاً غیرواقعی می‌باشد. ضمن اینکه یک خبرنگار غیرمتخصص نمی‌تواند به‌جای دستگاه دیپلماسی کشور اظهارنظر نماید. از قضا سخنان غیرمستند، غیرعلمی و صرفاً براساس اظهارنظر رسانه‌های معاند و موارد منتشرشده غیررسمی در فضای مجازی باعث بهره‌برداری دیگر کشورها قرار گرفته و اتفاقاً با ارائه مستندات غیرمتقن و بدون پشتوانه علمی است که دستگاه دیپلماسی کشور را به‌شدت در موضع ضعف قرار خواهد داد.

در دو سال گذشته و در دولت مردمی و انتقالی بیشترین اقدامات و ارزیابی‌ها درخصوص دیپلماسی گردوغبار صورت‌پذیرفته به‌طوری که پیش از آن در هیچ دولتی سابقه نداشته است. برای اثبات این موضوع می‌توان به سفر رئیس محترم سازمان به پنج کشور همسایه و مسلمان و عقد تفاهنامه‌های اجرایی، برگزاری همایش منطقه‌ای و همگرایی در کشورهای منطقه برای سازگاری، مدیریت و مقابله با گردوغبار، ثبت روز جهانی مقابله با گردوغبار توسط سازمان ملل متحد به پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران، برگزاری

تمامی گردوغبار ناشی از کشور عراق ناشی از مدیریت نامناسب منابع آب در دیگر کشور همسایه می‌باشد غیرعلمی و غیرمستند بوده و به‌نوعی بهانه دادن دست کشور مذکور محسوب و در مجامع بین‌المللی باعث تضعیف دستگاه دیپلماسی خواهد شد؛ در صورتی که با ذکر آمار و ارقام متقن و علمی مورد تایید جامعه جهانی است که کشور از نظر دیپلماسی دست بالا را خواهد داشت.

۸- بررسی‌های علمی براساس آمار دبی رودخانه‌های کشور همسایه، انجام شده توسط چندین دانشگاه کشور و به سرپرستی دانشگاه تربیت مدرس نشان می‌دهد که مدیریت نامناسب و ایجاد سد در کشور عراق در کاهش دبی رودخانه‌های دجله و فرات بیش از کشور بالادست بوده و متأسفانه برخی از خبرنگاران با تاثیر از فضای مجازی آن را نادیده گرفته و باعث ایجاد جو نامناسب با کشور همسایه بالادست را باعث شده‌اند. این سازمان آمادگی دارد در قالب نشست کارشناسی با عوامل و تهیه‌کنندگان این نوشته نسبت به انجام مناظره علمی برای تمامی مواردی که ذکر نموده‌اند در حضور مرجع بی‌طرف و بالادستی اقدام نماید تا بدینوسیله ضمن شفاف‌سازی و روشنگری در جامعه بتوان سره را از ناسره تشخیص و موجبات ایجاد امیدآفرینی در کشور را فراهم نمود، موضوعی که بیش از هر زمان دیگر کشور به آن نیاز داشته تا بتواند از مراحل حساس کنونی همچون گذشته به سلامت عبور نماید.